

22.04.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**22 Nisan 2022
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

22 Nisan 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Ekli Liste ile Haritalarda Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhları Gösterilen Enerji Nakil Hatlarının Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5492)

— “154 kV (Babaeski TM-Hamitabat TM EİH) Brş.N.-DDY Alpulu TM Enerji İletim Hattı Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5493)

— Bolu İli, Gerede İlçesi, Demirciler Mahallesi Sınırları İçerisinde Yer Alan ve Yapılan Çalışmalar Sonucunda Aktif Fay Hattı ve Çevresindeki Tampon Bölgede Kaldığı Tespit Edilen, Ekli Listede Kamulaştırma Bilgileri Gösterilen 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Kapsamındaki Bazı Taşınmazların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5494)

— “154 kV İntepe Res Brş.N.-Çanakkale TM-Lapseki TM Brş.N. Enerji İletim Hattı Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5495)

— “154 kV Çanakkale Brş.N.-Lapseki Enerji İletim Hattı Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5496)

— “154 kV (Büyükkarıştıran TM-Çerkezköy TM) Brş.N.-DDY Karamehmet TM Enerji İletim Hattı Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5497)

— Diyarbakır İli, Yenişehir İlçesi, Dokuzçeltik Mahallesi Sınırları İçerisinde Yer Alan Bazı Alanların Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı İlan Edilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5498)

— Erzurum İli, Yakutiye ve Palandöken İlçeleri Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Alanların Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı İlan Edilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5499)

— Güneysu-Başköy İl Yolu Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5500)

— Hatay İli, Antakya İlçesi, Emek ve Aksaray Mahalleri Sınırları İçerisinde Yer Alan ve 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Kapsamındaki Ekli Listede Belirtilen Özel Mülkiyete Konu Taşınmazların, Üzerlerindeki Yapılarla Birlikte, Afet Riskinin Bertarafı, Sağlıklı ve Güvenli Yaşam Alanlarının Oluşturulabilmesi Amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5501)

- “380 kV Kalkandere-Köse Enerji İletim Hattı Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5502)
- “154 kV Köprübaşı HES-Devrek Enerji İletim Hattı Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5503)
- “154 kV Devrek-Zonguldak-2 Enerji İletim Hattı Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5504)

YÖNETMELİKLER

- Arı Kolonilerinin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik
- Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- Posta ve Hızlı Kargo Yoluyla Taşınan Eşyanın Gümrük İşlemlerine İlişkin Tebliğ (Seri No: 1)

KURUL KARARLARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 21/04/2022 Tarihli ve 10940 Sayılı Kararı
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 21/04/2022 Tarihli ve 10164, 10165 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 2/2/2022 Tarihli ve 2018/8030 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 15/3/2022 Tarihli ve 2018/33702 Başvuru Numaralı Kararı

DANIŞTAY KARARI

- Danıştay Onikinci Dairesine Ait Karar

Tarımda en ciddi S.O.S: Tarla çiftçiyi bile doyurmuyor

Kepenک kapatan esnafın ardından çiftçi de tarlasını terk ediyor. Tohum yüzde 100, mazot yüzde 240 artınca çiftçi kendi hanesini bile besleyemez hale geldi. Bir ayda 75 bin kişi daha tarlasını ekmeyi bıraktı. Dünya Bankası 'Gıda krizi insani felakete gidiyor' uyarısı yaparken Türkiye'de oluşan vahim tablo zamlarla ezilen üreticinin 'paydos'unun 84 milyonun sofrasındaki krizi büyüteceğini gösterdi.

Ukrayna savaşı küresel gıda tedariğini sıkıntıya sokarken Dünya Bankası Başkanı David Malpass "Gıda krizi insani felaket boyutlarına doğru ilerliyor" dedi. Dikkat çeken uyarı Türkiye'deki tabloyu gündeme getirdi. TEPAV'ın hazırladığı İstihdam İzleme Bülteni'ne göre ocak ayında çiftçi sayısı yüzde 13 düşüşle 500 binin altına gerileyerek 493 bine geldi. Üreticinin tarlasını bırakmasında maliyet artışları etkili oldu.

TOHUMA, MAZOTA ZAM DURMUYOR... GİRDİ FİYATLARI BİR YILDA YÜZDE 80'İ AŞTI

Tarımsal girdi fiyatları şubatta bir önceki aya göre yüzde 16 arttı. Yıllık oran ise yüzde 80'i aştı. En çok artış zirai ilaçta yaşandı. Kullandığı mazottan, attığı tohuma kadar her kalemde yüksek zamlar nedeniyle üretimi bırakan çiftçi, gübre desteği alamayınca sıkıntılı gidişat alarm zillerini çaldırdı. Kepenk kapatan esnaftan sonra sofrayı dolduran üreticinin de çekilmesini önleyecek adımlar atılması gerektiği belirtildi.

MALİYETLER KATLANDI TOPRAK ÇİFTÇİYİ DOYURAMADI

Tohum yüzde 100, mazot yüzde 240 artınca çiftçi kendi hanesini bile besleyemez hale geldi. Katlanan maliyetler sonrası Türkiye’de çiftçi sayısı son yılların en düşük seviyesine gerileyerek 500 binin altına düştü. TEPAV’ın açıkladığı rapora göre çiftçi sayısı bir yılda 75 bin azalırken, üretici sayısındaki düşüş devam ediyor. Tarım temel girdilerinde rekor fiyat artışları üretimi sekteye uğrattırken, tarlada kalan üretici ise haciz ve borç kıskasında sıkıştı.

Türkiye’de tarımın desteklenmemesi, artan maliyetler ve art arda gelen zamlarla beraber üretici tarladan uzaklaştı. Son bir yılda gübre, mazot, elektriğe gelen devasa zamlar üretimi sekteye uğrattı. Mazotun fiyatı 6.43TL’den 22 liraya çıktı. Çiftçinin en sık kullandığı gübrelerden olan üre gübrenin fiyatı geçen sene ocak ayında 3 bin lira civarında seyrederken 2022’nin nisan ayında 12 bin 500 ila 13 bin arasında değişiyor. Akaryakıt ve gübrenin yanı sıra tohumda da fiyatlar rekor kırdı. Makarnalık buğday tohumunun tonu Kasım 2021 3 bin 500 TL iken 2022’nin Nisan ayında 5 bin 941 lira oldu. Maliyetlerin altından kalkamayan çiftçiler tarımı terk ediyor. Tarım ülkesi olan Türkiye’de çiftçi sayısı 500 binin altına düştü. Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı’nın (TEPAV) İstihdam İzleme Bülteni’nin 116. sayısı yayımlandı. TEPAV’ın verilerine göre, Türkiye’de çiftçi sayısı son yılların en düşük seviyesine gerileyerek 500 binin altına düştü. TEPAV’a göre çiftçi sayısında yüzde 13,2 (75 bin) düşüş görüldü. Söz konusu düşüşle birlikte, çiftçi sayısı 493 bine geriledi. Çiftçi sayısında uzun süreli düşüş eğiliminin devam ettiği belirtildi. Öte yandan çiftçinin çoğu üretim yapmayı bırakırken kalanlar ise borç kıskasınca sıkışmış durumda. CHP Burdur Milletvekili Dr. Mehmet Göker, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi’ye verdiği soru önergesinde çiftçinin borcunun 177 milyarı aştığını belirtmişti. Göker, “2022 yılının ocak ayında 173 milyar 26 milyon lira olan çiftçi borçları şubat ayında 4 milyar 295 milyon lira daha yükselerek 177 milyar 321 milyon liraya ulaşmıştır. Söz konusu 177 milyar 321 milyon liralık borcun 132 milyar 440 milyon lirası kamu bankalarına, 44 milyar 881 milyon lirası özel bankalara, 4 milyar 224 milyon lirası ise takibe düşmüş borçlardır” dedi.

TARLA VE MARKET ARASINDAKİ FİYAT FARKI AÇILIYOR

Çiftçiyi üretinden koparan diğer bir sorun tarlada para etmeyen ürünün markette 10 katı fiyata satılması. Sebze meyve fiyatlarında market ve tarla arasındaki makas açılırken çiftçi de ekimi bıraktı. Marulun tanesi tarlada 2 TL’den satılırken, marketlerde 10 TL’den alıcı bulunuyor. Tarlada kilosu 4 lira olan domates fiyatı bazı marketlerde 40 liraya kadar çıkıyor. Üreticiden 1 liraya çıkan limon ise markette 9-10 lira arasında alıcı buluyor. Son zamanlarda gıdada yaşanan fahiş zamlardan dolayı vatandaş isyan ederken, çiftçi de tepki göstermeye başladı. Meyve ve sebze ürünleri cepleri yakarken bir çiftçi sosyal medya üzerinden domatesin maliyetini açıklamıştı. Domatesin maliyetini açıklayan bir çiftçi söyledikleri ile herkeste şoke etkisi yarattı. Sosyal medya üzerinden çektiği videoda plastik domates kasasını gösteren çiftçi,

yapılan zamların dolardan dolayı olduğunu söyledi. Yakıt fiyatlarına da dikkat çeken çiftçi “Arabanın yakıtı 25 lira oldu” diyerek video da seradaki malzemeleri gösterdi. ÖTV’ye değinen Tolga Tutuş isimli şahıs serada ki malzemeleri videodan göstererek “Hepsinde özel tüketim vergisi var. Gübresinde var. 150 liralık odunla kömür yaktım. Sonra diyorlar ki domates pahalı. 270 liralık gübre şu an 800 lira. 1 ay sonra 1.000 lira olacak diyor. Bunlardan sonra ‘bedava yiyeceğiz’ diyorlar. Devlet bana bir şey yapmadıktan sonra halk da yiyemez” dedi.

‘KDV İNDİRİMİ OLUMSUZ GÖRÜNÜMÜ SINIRLADI’

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 14 Nisan’da gerçekleşen ve yüzde 14 faiz oranının sabit tutulduğu Para Politikası Kurulu toplantısının özetini yayımladı. Merkez Bankası 20 yılın rekoru olan enflasyonda en büyük etkinin enerji, gıda ve temel mal gruplarından geldiği belirtti. Raporda tüketici yıllık enflasyonundaki artışın alt gruplar geneline yayıldığı, emtia fiyatlarındaki artışın jeopolitik gelişmelerle belirginleştiği ifade edildi. KDV indirimlerinin etkilerine de atıfta bulunuldu. Türk lirası cinsinden uluslararası enerji fiyatlarındaki görünümün yurt içi enerji fiyatları üzerinde etkili olurken elektrik fiyatlarında kademeli tarife sisteminde yapılan düzenleme ve KDV indiriminin daha olumsuz bir görünümü sınırladığı ifade edildi. Gıda yıllık enflasyonundaki yükseliş alt gruplar genelinde devam ederken, son dönemde aylık bazda yüksek artışlar kaydeden taze meyve ve sebze fiyatlarının Mart ayında görece yatay seyrettiği vurgulandı.

GİRDİLERDE ARTIŞ REKOR TAZELEDİ

Çiftçi tarlayı terkederken tarım da girdi fiyatlarında artış hız kesmeden devam ediyor. Tarımsal girdi fiyat endeksi şubat ayında, yıllık bazda yüzde 80,99 artarken, aylık artış yüzde 16,69 oldu. Böylece Tarım-GFE, hem aylık hem de yıllık bazda rekor tazeledi ve endeksin oluşturulduğu 2016 yılından bu yana yeni zirveyi kaydetti. TÜİK verilerine göre; Tarım-GFE’de on iki aylık ortalamalara göre artış yüzde 36,85 yaşandı. Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 9,60, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 17,69 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 47,24, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 86,59 artış gerçekleşti. Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 23,88 ile veteriner harcamaları ve yüzde 27,91 ile malzemeler oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 138,11 ile gübre ve toprak geliştiriciler ve yüzde 121,77 ile enerji ve yağlar oldu. Aylık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 3,62 ile makine bakım masrafları ve yüzde 5,50 ile diğer mal ve hizmetler oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 32,75 ile tarımsal ilaçlar ve yüzde 31,15 ile hayvan yemi oldu. Bir önceki aya göre gübre ve toprak geliştiriciler yüzde 0,41 ve veteriner harcamaları yüzde 0,21 azalış gösterdi.

İTHALAT BASKISI ÜRETİMİ KISITLIYOR

İthalat kısılcasına alınmış, girdi maliyetlerinden dolayı toprağını ekemeyen çiftçiler mecburen tarlayı terk ediyor. Tüm dünyada gıda krizi alarmı verilirken Türkiye üreticiyi desteklemek yerine birçok üründe gümrük vergisini sıfırladı. Çiftçiye topraktan uzaklaştıran tarım politikaları, ülkeyi gıdada dışa bağımlı hale getirdi. Çiftçiye desteklemeyen iktidar, tarım ürünlerin ithalatında vergi indirimi, sıfırlama gibi kararlar aldı. İthalat her geçen gün artarken, çiftçi köyünü terk etti. Gümrük vergisi sıfırlanan buğday, arpa, çavdar, yulaf, mısır, mercimek, nohuttan sonra yağda ithalatında da vergi sıfırlandı. Teknik ve sınai amaçla kullanılan yağlar ile rep ve kolza tohumu ithalatından gümrük vergisi 30 Haziran'a kadar sıfırlandı. İthalatında sıfırlanan ürünler arasında ham prina, soya, aspir, ayçiçek tohumu ve mısır yağları da bulunuyor.

3 MİLYON HEKTAR TARIMSAL ALAN ATIL DURUMDA

Üretim yapmanın maliyeti artınca işlenmeyen tarlalar da atıl duruma düştü. Nadasa bırakılan tarımsal alanların büyüklüğü 3 milyon hektar oldu. Daha önce yaptığı açıklamada atıl durumda 2 milyon 940 bin hektar tarım alanı olduğunu söyleyen Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, "ÇKS'ye kayıtlı alanda üretim yapan çiftçiler tarımsal desteklerden faydalanabilmektedir. Bu durumda ülkemizde 8 milyon 324 bin hektar tarım arazisi kayıt altına alınamamakta, bu alanların bir kısmında üretim devam etse de üretici desteklerden yararlanamamaktadır. 8 milyon 324 bin hektar tarım alanı, intikali yapılamamış, hissedarlar arasındaki sorunlar veya arazilerin çok küçük olması nedeniyle işlense de ÇKS'ye kayıt ettirilmeyen, atıl tarım alanları ve ecrimisille işlenen hazine arazilerinden oluşmaktadır. Bu alanlarda üretim yapan çiftçi, yüksek üretim maliyetleri karşısında destek de alamayınca üretimden vazgeçmek durumunda kalmaktadır. 8 milyon 324 bin hektar alanın 2 milyon 940 bin hektarı atıl tarım alanıdır" dedi.

GIDA KRİZİ İNSANİ FELAKETE YOL AÇABİLİR

Dünya Bankası, Rusya'nın Ukrayna'ya açtığı savaş nedeniyle yaşanan ve her geçen gün büyüyen gıda krizinin insani felaket boyutlarına doğru ilerlediğini söyledi. Dünya Bankası Başkanı David Malpass, dünyanın Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden kaynaklanan gıda krizinden kaynaklanan bir "insan felaketi" ile karşı karşıya olduğunu söyledi. Küresel yoksulluğu azaltmakla görevli kurumun başındaki Malpass, yaptığı açıklamada, kriz devam ederse gıda fiyatlarındaki rekor artışların yüz milyonlarca insanı yoksulluğa ve yetersiz beslenmeye iteceği konusunda uyardı. Dünya Bankası Başkanı, "Bu bir insani felaket. Beslenme düşüyor ve daha sonra, bu konuda hiçbir şey yapamayan, buna kendileri sebep olmayan ve fiyatların yükseldiğini gören hükümetler için de siyasi bir meydan okuma haline geliyor" dedi. Dünya Bankası, gıda fiyatlarında ortalama yüzde 37'lik bir artış olabileceğini tahmin ettiğini söylerken, bunun en çok yoksul kesimi etkileyeceğini belirtti "Bu, Covid için de geçerliydi" diyen Malpass, fiyat artışlarının görüldüğü alanların geniş ve derin olduğunun altını çizdi.

“Artışlar, her türden yağ, tahıl etkiliyor ve sonra diğer mahsullere, mısır mahsullerine giriyor, çünkü buğday yükseldiğinde yükseliyorlar” diyen Dünya Bankası Başkanı, dünyada herkesi beslemeye yetecek kadar gıda olduğunu ve küresel stokların tarihsel standartlara göre büyük olduğunu ancak gıdayı ihtiyaç duyulan yere ulaştırmak için bir paylaşım veya satış süreci olması gerektiğini söyledi. Dünya Bankası başkanı ayrıca, artan gıda ve enerji fiyatları arasında gelişmekte olan ülkelerin büyük Covid-19 salgını borçlarını ödeyememelerinden kaynaklanan “kriz içinde kriz” konusunda uyardı.

ÇİFTÇİNİN BORCU 177 MİLYARI AŞTI

Borçlarını ödeyemeyen çoğu çiftçinin ya tarlası ya da traktörü hacizlik oldu. Borç kışkavına düşen üreticinin borcu 177 milyar lira oldu. CHP Adana Milletvekili Orhan Sümer, Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar’ın “Ziraat Bankası olarak traktöre haciz uygulaması yapmıyoruz. Tövbe. Böyle bir uygulamamız asla yok” sözlerine çiftçilerin haciz konan arazi ve traktörlerinin satış belgelerini paylaşarak tepki gösterdi. Sümer, “Memleketim Adana’da başta olmak üzere binlerce çiftçi ödeyemediği krediler yüzünden traktörlerine, tarlalarına haciz geldiğini bas bas bağırırken Ziraat Bankası Genel Müdürü’nün bu açıklaması büyük bir aldatmacadır” dedi.

Tamamlanamayan kırsal kalkınma yatırımlarına ek süre

Kırsal kalkınma destekleri kapsamında, hibe sözleşmesi imzalandığı ve Tarım ve Orman Bakanlığınca ek süre verildiği halde tamamlanamayan yatırımlar için 60 gün süre verildi.

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Karara eklenen geçici maddelere göre, Kırsal Kalkınma Destekleri 13. Etap Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında bu karar hükümlerine göre hibe sözleşmesi imzalanmış ancak Bakanlıkça verilen ek sürelerle rağmen tamamlanamayan yatırımların, 60 gün içerisinde tamamlanması halinde bu projeler için fesih işlemi uygulanmayacak.

Söz konusu hükümlere göre tamamlanan yatırımlar için yatırım projelerinin son tamamlanma tarihi olarak belirlenen gün itibarıyla düzenlenecek hak ediş karşılığı hibe ödemeleri yapılacaktır.

Rekabet'ten tarım için Avrupa Birliği önerisi

Rekabet Kurumu, üreticilerin güçlendirilmesine yönelik ihtiyaçların belirlenmesinde Avrupa Birliği deneyiminden yararlanılmasını önerdi.

Tarım ürünlerindeki fiyat değişikliklerinin sıklıkla Rekabet Kurulu gündemini meşgul etmesi, yürütülen ön araştırma ve soruşturmalarda yapısal birtakım sorunlara işaret edilmesi nedeniyle konunun bir sektör incelemesi kapsamında ele alınması ihtiyacı doğdu. Bu kapsamda "Yaş Sebze ve Meyve Sektör İncelemesi Nihai Raporu" hazırlandı.

Raporda, tarımsal ürün piyasalarında tüm dünyadakine benzer sorunların yanı sıra Türkiye özelinde, tarımsal iş gücünün ve ekilebilir alanların azaldığı, piyasada şeffaflığının düşük olduğu ve üreticilerin finansman sorunlarının bulunduğu vurgulandı.

Temel girdi kalemlerinde ithalata bağımlılığın yüksek olduğu belirtilen raporda, tarım sektöründe girdi piyasalarının oligopol bir görünüm arz ettiği, üreticilerin hem girdi tedarikçileri hem de alıcılar karşısında çok düşük pazarlık şansına sahip oldukları ifade edildi.

Tarımsal ürün piyasalarının yapısı gereği iklim, hava koşulları, hastalık gibi faktörlerden doğrudan etkilendiği, bunun sonucunda ürün fiyatlarında istikrarsızlığın yaşandığına işaret edilen raporda, tedarik zincirinin diğer halkalarının aksine üretime ilişkin sorunlara piyasa mekanizması içinde çözüm bulmanın zor olacağı, bu nedenle sektörde mutlak suretle düzenlemelere ihtiyaç duyulduğunun altı çizildi.

AB deneyimi vurgusu

Tarımsal üretimde üreticilerin güçlendirilmesine yönelik ihtiyaçların belirlenmesinde Avrupa Birliği (AB) deneyiminden faydalanılabileceği, AB'nin tarım reformunun temelinde çiftçilerin güçlendirilmesinin "üretici birlikleri ve kooperatifler" eliyle yürütüldüğü aktarılan raporda, üretici örgütlerinin üretim, planlama ve tedarik zincirinin boyunca kısaltılması gibi hususlarda etkin rol almasının nihai tüketici fiyatlarında da iyileşmelere neden olacağına işaret edildi.

AB'nin tarım reformunun bir diğer önemli ayağının haksız ticaret uygulamalarına yönelik düzenlemelerden oluştuğunun altı çizilen raporda, Türkiye'de tarımsal ürünlere yönelik üretici birliklerinin ve kooperatiflerin yeniden yapılandırılması, tarımsal politikaların bu örgütler üzerinden yürütülmesi, üreticilerin çeşitli politikalarla güçlendirilmesi ve haksız ticaret uygulamalarına yönelik düzenlemeler yapılması tavsiye edildi.

"Üretici örgütlerini merkeze alan bir anlayış hayata geçirilmeli"

Raporda, tespit edilen sorunlara yönelik yapısal çözümlerin odak noktasının doğru tarımsal yöntemler barındıran ve "üretici organizasyonları" ile "üretim planlamasını" merkeze alan bir anlayışın hayata geçirilmesi olduğu ifade edildi.

Ulusal rekabet politikasının etkili uygulanması için tarım sektörünün kendine özgü sorunlarının göz ardı edilmemesi gerektiğine vurgu yapılan raporda, tarım sektöründe faaliyet gösteren nüfusun sosyal ve ekonomik haklarını yakından ilgilendiren şartların geliştirilmesi, adil, rekabet edilebilir ve sürdürülebilir bir piyasa ortamının pazarın bütün katılımcıları için temin edilebilmesinin önemli başlangıç noktalarından birini teşkil ettiği bildirildi.

Bu amaçla tarımsal nüfusun varlığı ve devamı için çiftçilere ekonomik faaliyetlerini sürdürebilmeleri amacıyla destek sağlanması ve yaşam standartlarının yükseltilmesi gerektiğine dikkat çekilen raporda, çiftçiliğin cazip bir faaliyet alanı haline getirilmesi gerekliliğinin altı çizildi. Ayrıca tarımsal üretimde ilk aşamada gelir ve fiyat düşüklüğünün tespit edildiği, tarımla uğraşan nüfusun azalmasının da bu sorunların bir sonucu olduğu ifade edildi.

"Üreticiler tedarik zincirinde yer almalı"

Raporda, tarımsal üretimle ilgili bir diğer sorunun ise son tüketiciye ulaşan fiyatlar neticesinde yaratılan toplam katma değerden çiftçilerin aldığı payın düşüklüğü olduğu vurgulandı.

Tarımsal üretim sonucunda ortaya çıkan katma değer dağılımında üreticilerin başat rol oynayacağı yapıya geçilmesinin de zaruri olduğu belirtilen raporda, bu durumun da üretici organizasyonlarının, tedarik zinciri içinde aracılardan oynadığı rolü üstlenmesiyle mümkün olacağı kaydedildi.

Tarımsal girdi enflasyonu rekor tazeledi

Tarımsal girdi fiyat endeksi yıllık bazda yüzde 80,99 artarken, aylık yüzde 16,69 arttı.

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) Şubat'ta aylık bazda yüzde 16,69 artarken, yıllık bazda yüzde 80,99 yükseldi.

Böylece Tarım-GFE, hem aylık hem de yıllık bazda rekorunu egale ederek endeksin oluşturulduğu 2016 yılından bu yana zirveyi gördü.

Tarım-GFE'de, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 28,50 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 36,85 artış gerçekleşti.

Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 9,60, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 17,69 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 47,24, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 86,59 artış gerçekleşti.

Yıllık Tarım-GFE'ye göre 4 alt grup daha düşük, 7 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 138,11 ile gübre ve toprak geliştiriciler ve yüzde 121,77 ile enerji ve yağlar oldu. Buna karşılık, yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 23,88 ile veteriner harcamaları ve yüzde 27,91 ile malzemeler oldu.

Aylık Tarım-GFE'ye göre 8 alt grup daha düşük, 3 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 32,75 ile tarımsal ilaçlar ve yüzde 31,15 ile hayvan yemi oldu. Bir önceki aya göre gübre ve toprak geliştiriciler yüzde 0,41 ve veteriner harcamaları yüzde 0,21 azalış gösterdi. Buna karşılık, aylık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 3,62 ile makine bakım masrafları ve yüzde 5,50 ile diğer mal ve hizmetler oldu.

2022'nin ilk 3 ayında kurulan şirket sayısı %1,2 arttı

2022'nin ilk 3 ayında, 2021'in ilk 3 ayına göre kurulan şirket sayısı %1,2 kurulan kooperatif sayısı %9,8 artarken, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %19,7 azaldı.

2022'nin ilk 3 ayında, 2021'in ilk 3 ayına göre kapanan şirket sayısı %17,3 kapanan kooperatif sayısı %194,4 artarken, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %12,3 azalma oldu.

-Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %2,8 artış oldu

Mart 2022'de, Mart 2021'ye göre kurulan şirket sayısı %2,8 kurulan kooperatif sayısı %11,6 artış olurken, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %24,7 azaldı.

Mart 2022'de, kapanan şirket sayısı 2021 yılının aynı ayına göre %39,8 kapanan kooperatif sayısı %52,4 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %2,8 artış oldu.

-Mart 2022'de kurulan kooperatiflerin sayısında bir önceki aya göre %24,5 artış oldu

Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %13,6 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %10,5 kurulan kooperatif sayısı %24,5 arttı.

Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %75,9 kapanan kooperatif sayısında %93,9 artış olup kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %3,4 azalış gerçekleşti.

Türkiye'ye ilginin artarak devam etmesi bizi memnun etti

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, JP Morgan tarafından organize edilen Yatırımcı Semineri'nde dünyanın önde gelen portföy yatırımcıları ile buluştu.

G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısı ile uluslararası kuruluşların Bahar Toplantıları'na katılmak için ABD'de bulunan Nebati, Twitter hesabından Washington'da süren temaslarına ilişkin bilgi verdi.

Toplantıların 3'üncü gününde JP Morgan tarafından organize edilen Yatırımcı Semineri'nde dünyanın önde gelen portföy yatırımcıları ile bir araya geldiklerini belirten Nebati, şunları kaydetti:

"Yatırımcılarla son dönemdeki gelişmeleri konuşarak Türkiye Ekonomi Modeli çerçevesinde ülkemizin sunduğu fırsatları kendilerine aktardık. Türkiye'ye yönelik ilginin artarak devam ettiğini görmek bizi ziyadesiyle memnun etti."

Nebati, COP26 Başkanı Alok Sharma ile de verimli bir görüşme gerçekleştirdiklerini aktararak, "İş birliğimizin, Paris Anlaşması ve 26. Taraflar Konferansı (COP26) hedefleri açısından mühim olduğunu vurgulayarak önümüzdeki dönemde, yeni yeşil projeleri hayata geçirme noktasında istişare odaklı hareket etmenin önemine değindik." değerlendirmesinde bulundu.

Uluslararası Finans Kurumu (IFC) Başkanı Makhtar Diop ile de bir araya geldiklerini kaydeden Nebati, "Karbonsuz bir ekonomik kalkınma ve büyüme modeli

oluşturmaktaki kararlılığımızı ifade ederek devam eden projelerdeki iş birliğimizi güçlendirmek üzerine bir görüşme gerçekleştirdik." ifadesini kullandı.

Nebati, Avrupa Merkez Bankası Başkanı Christine Lagarde ile de küresel ekonomik gelişmeler üzerine verimli bir görüşme gerçekleştirdiklerini bildirdi.

IIF Başekonomisti'nden Türkiye değerlendirmesi

Öte yandan Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin Washington'da temaslarını sürdürürken, Türkiye'ye ilişkin değerlendirmeler geldi.

IIF Başekonomisti Brooks, Bahar Toplantıları kapsamında yapılan sohbetlerden edindiği izlenimlere ilişkin Twitter hesabından yaptığı açıklamada Almanya'nın algısını "korkunç" olarak nitelendirdi.

Brooks, Avrupa Birliği'nin (AB) Rusya'ya yönelik olası enerji ambargosunun ise Fransa'daki seçimlerin sonrasına kadar masada olmadığını kaydetti.

İnsanların savaş sonrası Çin'in küresel ekonomideki yerini yeniden değerlendirdiğine işaret eden Brooks, Latin Amerika'nın ise gelişen piyasalarda "favori" olduğunu belirtti.

Brooks, Türkiye'ye ilişkin ise insanların uzun vadede öneminin artacağı yönünde düşünceleri olduğunu ifade etti.

Bunun kendisi için bir "sürpriz" olduğunu belirten Brooks, Türkiye'ye ilişkin değerlendirmenin bir gerekçesinin başka yerlerdeki bozulmaların Türkiye'yi göreceli olarak çok daha iyi göstermesi, bir diğerinin ise çok fazla Rus parasının gelmesi olduğunu aktardı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: 3600 ek göstergelyi yıl sonuna kadar neticelendireceğiz

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sağık çalışanlarının katıldığı iftar yemeğinde, "Lisans mevzusunu hemşirelerimizin 3600 ek göstergelye alınmasını, sağık çalışanları dışında önemli bir kesimi ilgilendiren bu ek gösterge konusunu yıl sonuna kadar neticelendirceğiz." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sağık çalışanlarının katıldığı iftar yemeğindeki konuşmasında özetle şunları söyledi:

"Toplam 25 bin 298 yataklı 19 şehir hastanemiz pandemi sürecinde önemli roller gerçekleştirdi.

Yine salgın döneminde aşıya ilk uşan ölkeler arasında olduk. Sadece aşı tedarik etmedik kendi aşımızı geliştirdik.

Bilim Kurulumuzun tavsiyesi doğırtusunda alınan kararları önümüzdeki günlerde paylaşacağız.

Sağık çalışanlarına yönelik şiddetin katalog suç kapsamına alınmasıyla ilgili düzenleme, inşallah genel kurula gelerek milletvekilerimizin takdiriyle kanunlaşacaktır.

22.04.2022

Mesleki sorumluluk kurulu ve sağlık çalışanlarının mali haklarıyla ilgili iyileştirmelerin neticesini en kısa sürede paylaşacağız."

Sağlıkta asli unsur sağlık personelidir.

Lisans mezusunu hemşirelerimizin 3600 ek göstergeye alınmasını, sağlık çalışanları dışında önemli bir kesimi ilgilendiren bu ek gösterge konusunu yıl sonuna kadar neticelendirceğiz.

Ülkemizdeki her kesim gibi sağlıkılarımızın da geleceğe umutla bakmalarını sağlayacak adımlar atmak sorumluluğumuzdur."

Kılıçdaroğlu: Bir hafta karanlıkta kalacağız

Elektrik zamlarını protesto için faturasını ödemeyen ve elektriği kesilen CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, gaz lambası ışığında yaptığı açıklamada, "Bir hafta karanlıkta kalacağız" dedi.

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, evinin elektiğinin kesilmesinden sonra bir açıklama yaptı.

'Büyük bir toplumsal sarsıntının ortasındayız' ifadesini kullanan Kılıçdaroğlu, halkın elektrik gibi, gıda gibi bazı temel haklarının gasp edildiğini belirterek, "Yani fırtınanın tam gözündeyiz. Saraylı eşkıya holdinglerin cepleri dolacak diye halkın elektrik gibi, gıda gibi temel hakları gasp edildi bu ülkede. Elektrik dağıtım şirketlerinin büyük bir bölümünü 5'li çeteye verdiler. Mesela sadece birine bakalım. Cengiz Holding. 8 yılda kamudan tam 2 milyar 295 milyon 311 bin lira değerinde 37 ayrı elektrik enerjisi ihalesi almış. Kazandığı milyarlarla halkın mutfağına göz koymuş. Cengiz gibiler paralarına para katarken milyonlar faturalarını ödeyemeyecek hale getirildi. Aç gözlü çetelere karşı halk öfkeli. Girdiğimiz bu çağın adı öfke çağı," diye konuştu.

Bir hafta boyunca eşiyile birlikte karanlıkta oturarak eylemlerini sürdüreceklerini belirten Kılıçdaroğlu, "Bu eylemim sivil itaatsizlik çağrısı değil bir direniştir. Bu sizin hakkınızı arama mücadelemdir," ifadelerini kullandı.

Kılıçdaroğlu, "Dünyanın en zengin 26 insanın serveti dünya nüfusunun yarısına eşit. Zenginler daha zengin, yoksullar daha yoksul hale getirildi. Bu zenginler servetlerinin yüzde 1'ini paylaşırsalar okula gidemeyen bütün çocukların eğitim masrafları

karşılanır. Zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapan bu sistem artık miadını. Neoliberalim artık can çekişiyor. Sıradan insanların öfkesine yenilmek üzere neoliberalizm. İmkansız görünen düşüncelerin zamanı gelmiştir. Devletler insanların temel ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlüdür. Neoliberalizmin sonu gelmiştir. İşte ben bu aç gözlü politikacıların yarattığı karanlığa karşı ayaktayım. Bu eylemin sivil itaatsizlik çağrısı değil bir direniştir. Bu sizin hakkınızı arama mücadelemdir. Bu dünyada tüm demokratlara sesleniyorum: Samimilerse onlarda halkları için harekete geçsiler," dedi.

Kılıçdaroğlu, "Erdoğan'a sesleniyorum; enerjiye yaptığın zamları geri çek. KDV'yi sıfırla. Kimse merak etmesin karanlıkları aydınlığa çıkaracağız," diye konuştu.

Bu tabloyu ne iktidar okuyabiliyor, ne muhalefet!

Alaattin AKTAŞ

22 Nisan 2022 Cuma

✓ 2004 yılının ocak ayından bu yana, yan 18 yıl 4 aydır ya da başka bir ifadeyle 220 aydır hesaplanan tüketici güven endeksi nisan ayında bu dönemin en düşük düzeyine indi.

Başlığı hatırlamış olabilirsiniz. Çünkü bu başlığı daha önce de aynen kullandık; 24 Aralık 2019'da...

Sözünü ettiğimiz tablo tüketici güven endeksi. TÜİK ile Merkez Bankası'nın birlikte yürüttükleri çalışmanın sonucu olarak ortaya çıkan bir veri seti...

Tüketici ekonomiye nasıl bakıyor? Ekonomiye güven var mı, yok mu; hangi alanlarda nasıl bir düşünce hakim, tüm bu soruların yanıtları işte bu çalışmanın içinde.

Bir anlamda devletin yaptığı çok geniş kapsamlı bir anket.

Her ay düzenli olarak hesaplanıp açıklanan bir çalışma.

Elde böyle bir veri seti var ama bunu özellikle kullanması gerekenler adeta hiç görmüyor.

Kullanması gerekenler...

Yani iktidar ve muhalefet partileri.

220 AYIN EN DÜŞÜĞÜ

TÜİK'in dün açıkladığı verilere göre mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi nisan ayında 67.3 düzeyine geriledi. Bu değer ne ifade ettiğini belirtelim.

Tüketici güven endeksi sıfır ile 200 arasında değer alabiliyor ve 100'ün üstü iyimserliğe, 100'ün altı ise kötümserliğe işaret ediyor. 100, ne iyimser ne kötümser olduğunu gösteriyor.

Nisandaki 67.3, şimdiye kadar oluşmuş en düşük değer.

Şimdiye kadar, yani bu endeksin oluşturulmaya başlandığı 2004 yılının ocak ayından bu yılın nisanına kadarki en düşük değer.

Yani tam 18 yıl 4 aylık bir dönemden, bir başka ifadeyle 220 aydan söz ediyoruz. İşte bu 220 ayın tüketici güveni açısından en kötü dönemini bu ay yaşıyoruz.

Bu 18 yılı aşkın sürede daha önce de bir çöküş dönemi var. 2008 küresel krizi döneminde de endeks belirgin bir düşüş göstermişti. Ama o zaman bile bu dönemdeki kadar gerileme olmamıştı.

DERS ÇIKARAN YOK

Olumsuzlukta, kötülükte, karamsarlıkta adeta rekor kırılıyor.

İktidar bu durumdan ders çıkarmaz mı, çıkarmıyor!

Muhalefet bu durumu kullanmaz mı, kullanmıyor!

İktidar açısından bundan daha iyi bir uyarı mekanizması olabilir mi? Devletin iki kurumu ortaklaşa kapsamlı bir çalışma yapıyor ve bir anlamda **“Bakın işler iyi gitmiyor, vatandaşın ekonomiye güveni giderek azalıyor, öyle ki şimdiye kadarki en düşük düzeye inildi, aman dikkat”** diyor. Buna göre önlem alınmaz, buna göre ekonomi politikası inşa edilmez, edilmeye çalışılmaz mı? Bunlar pek yapılmıyor, zaten yapılsa endeks bu düzeye inmezdi. **“Yapılıyor, ediliyor, şahane gidiliyor”** ya da **“Şu tarihte işler şöyle iyi olacak”** denilmeye devam ediliyor. Bir süre önce de bugünlere işaret edilerek **“Durum daha iyi olacak”** denilmişti oysa.

Diğer tarafa bakıyoruz; muhalefete gümüş tepsi içinde şahane bir hizmet sunuluyor. İktidara karşı kullanılabilecek müthiş bir araştırma...

Yalanlanamayacak, gerçeği yansıtmadığı ileri sürülemeyecek bir araştırma...

Alın buradan hareketle ne söyleyecekseniz söyleyin!

Ayrıca kamuoyu araştırması yaptırmaya, o işlerle uğraşmaya bile gerek yok; vatandaşın mevcut durumu nasıl gördüğü ve gelecekte hangi alanlarda sıkıntı yaşayacağını düşündüğü bu çalışmayla ortaya konuluyor.

Yani elde böyle bir çalışma var ve yıllardır bunu gerektiği gibi ne iktidar kullanıyor, ne muhalefet değerlendiriyor.

İki kesim için de bu yaklaşımlarından ötürü hadi yumuşatarak söyleyelim herhalde “**az çalışkan**” demek yanlış olmaz.

VATANDAŞ 2004’TEN BERİ YALNIZCA YEDİ AY İYİMSER OLABİLMİŞ

2004 yılının ocak ayından beri hesaplanan tüketici fiyat endeksinde bu yılın nisan ayında en düşük düzeye inildiğini belirttik. Nisanda 67.3 olan endeks yaklaşık yüzde 50 artarsa vatandaş iyimserlik sınırına ulaşabilecek. Bu da hayal ötesi bir durum.

Hem zaten 220 aydır süren bu hesaplama gösteriyor ki vatandaş bu 220 ayın yalnızca 7’sinde iyimser olabilmiş.

Evet yanlış değil; tüketici güven endeksi yalnızca yedi ayda iyimserlik sınırı olan 100’ün üstünde oluşmuş.

Ancak 2004 yılının ilk altı ayında ve 2007’nin nisan ayında 100 sınırı aşılmış.

Abdulkadir Selvi

[Yazarın Tüm Yazıları >](#)

Man Adası davasında kim yalan söylüyor

Kılıçdaroğlu'nun Man Adası davasıyla ilgili ne diyeceğini merak ettiğim için grup toplantısındaki konuşmasını izliyordum. "Efendim, bir de komik bir duruma değineyim" deyince daha da dikkat kesildim.

Man Adası'yla ilgili konuda haklı çıktığını söyledi. Öyle mutlu ve mesut bir hali vardı ki daha önce "Sarayın militanlarısınız" diye saldırdığı Yargıtay hâkimlerini bu kez vicdan sahibi hâkimler olarak ilan etti.

Kılıçdaroğlu kürsüden yeni inmişti ki Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın avukatı Doç. Dr. Hüseyin Aydın'ın tweet'i geldi:

"Kılıçdaroğlu, 'Ben haklı çıktım' deyip Cumhurbaşkanımızı istifaya davet ettiği gün, Yargıtay bir dosyamızı daha onadı. Kılıçdaroğlu 35 bin TL daha ödeyecek. Böylece, içinde Man Adası'nın da olduğu konuşmaları nedeniyle tazminata mahkûm olduğu dosya beş, ödeyeceği tutar 195 bin oldu."

FIKRA BU KADAR DEĞİL

Fıkra bu kadar deyip yazıyı bitireceğim ama fıkra devam ediyor.

Kılıçdaroğlu, "Kanmayın saraydaki şahsın davalarla yaptığı algılara. Hepsini kaybediyor birer birer" diye tweet attığı gün Cumhurbaşkanı Erdoğan'a 103.863.97 TL manevi tazminat ödemek zorunda kaldığını yine Hüseyin Aydın'ın tweet'inden öğrenmiştik.

Ama iş fıkra boyutunu aştı. Çünkü tebessüm ettiren bir tarafı kalmadı.

Hesap ettim, Kılıçdaroğlu en az 2 yıllık milletvekili maaşını Erdoğan'a tazminat cezası olarak ödemiş.

Hakaretlerine devam ettiği sürece Erdoğan'a tazminat ödemek üzere milletvekili seçilmek durumunda kalacak.

Fakat bu işte bir terslik yok mu? Kılıçdaroğlu 'Haklı çıktım' diyor ama mahkeme Kılıçdaroğlu'nu cezaya çarptırıyor. Bu nasıl haklı çıkmak böyle?

Bu durum, fıkralık bir iş diye geçiştirilmeyecek kadar önemli bir hale geldi.

ALGI OPERASYONU

Çünkü Man Adası davasıyla ilgili Yargıtay'ın bir bozma kararı üzerinden algı operasyonu yürütülüyor. Hatta Cumhurbaşkanı Erdoğan istifaya davet ediliyor.

Man Adası davasıyla ilgili olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan ve yakınları tarafından dava açılmış. Erdoğan bunlardan beşini kazanmış. Erdoğan'ın yakınları tarafından açılan davalardan biri tazminat miktarı yüksek bulunarak bozulmuş, iki dava ise düşünce ve fikir hürriyeti kapsamında değerlendirilmiş.

İki bozma kararını veren hâkimler, Kılıçdaroğlu'nun ithamlarını ifade özgürlüğü açısından değerlendirmiş. Ancak bu cümle üzerinden öyle bir hava oluşturuldu ki sanki Man Adası'yla ilgili davaların tamamı Kılıçdaroğlu'nun lehine sonuçlanmış, mahkeme Kılıçdaroğlu'nun iddialarını kabul edip Erdoğan'ı mahkûm etmiş.

SAVAŞ HARİTALARI GİBİ

Sormayın, bir havalara girdiler ki CHP'ye yakın medya farklı renklerle altı çizilmiş olan o cümleyi ekrana yansıtıyor, eline çubuğu alan ekranın başına geçiyor, sanki Ukrayna Savaşı'nı anlatıyorlar. Öyle bir edayla, öyle bir tavırla anlatıyorlar ki sanki ekranın sağından Putin, solundan Zelenski çıkacak.

GOEBBELS TAKTİĞİ

Peki Kılıçdaroğlu kazandıysa 5 dava kaybedip 165 milyar lira tazmin cezasına çarptırılan kim? Erdoğan mı?

Hani Hitler'in Propaganda Bakanı Goebbels, "Yeterince büyük bir yalan söyler ve onu tekrar etmeye devam ederseniz insanlar sonunda ona inanmaya başlayacaklardır" diyor ya. Aynı durum.

Ama algıyı böyle oluşturuyorlar.

MAN ADASI İDDİASI

İşin özü ne?

Önümde Kılıçdaroğlu'nun Man Adası iddiasını ortaya attığı, 17 Aralık 2017 tarihinde CHP grubunda yaptığı konuşma duruyor. Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yakınları Ahmet Burak Erdoğan, Mustafa Erdoğan, Mustafa Gündoğan, Osman Ketenci ve Ziya İlgen'in Türkiye'de vergi vermemek için Man Adası'nda Bellway isimli şirket kurduklarını, paraları yurtdışındaki hesaba aktardıklarını iddia etti.

CHP'lilerin 'Yuh' sesleri ve alkışları arasında bu isimlerin Türkiye'den Man Adası'na gönderdiği paralara ilişkin rakamlar açıkladı.

MAHKEMEDEN TAKİPSİZLİK KARARI

Sonuç ne?

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın takipsizlik kararında, "Şüphelilerin Man Adası'nda bulunan Bellway Ltd. şirketinin yurtdışında bulunan hesabına ve yurtdışında bulunan başkaca bir hesaba para gönderdiklerine dair herhangi bir dekont veya belge Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Cumhuriyet Başsavcılığı'mıza teslim edilmemiştir" deniyor.

Hani elinizde yurtdışına kaçırılan paraların dekont ve swift'leri vardı? Alkışlar ve yuh sesleri arasında ilan ediyordunuz. Mahkemeye niye sunmadınız?

Zaten Kılıçdaroğlu da 19 Nisan tarihli konuşmasında yurtdışına para kaçırıldığı iddiasını dile getirmede. Çark etti. Böylece en önemli iddiasına kendisinin de inanmadığı ortaya çıktı.

MAHKEME NE DİYOR

Peki mahkeme böyle bir tespitte bulundu mu?

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın takipsizlik kararında, "Bellway L.T.D. şirketinin yurtdışında bulunan hesabına veya yurtdışında bulunan başka bir hesaba para gönderdiklerine dair bir dekont veya belge, ihbar yapan tarafından verilmediği isnad edilen suçlama ile ilgili somut delil elde edilemediği" denildi.

Peki o zaman ilgili şahısların bankadaki hesaplarındaki paralarla ilgili tespit ne anlama geliyor?

Kılıçdaroğlu'nun iddiaları ve Bülent Tezcan'ın sunduğu belgeler üzerine mahkeme MASAK'a ve Halk Bankası'na yazı yazıyor. Onlardan gelen yanıtta, Ahmet Burak Erdoğan, Mustafa Erdoğan, Mustafa Gündoğan, Osman Ketenci ve Ziya İlgen'in hesaplarındaki para miktarları sıralandıktan sonra, "MASAK tarafından yapılan araştırma ile Halk Bankası tarafından şüphelilere ait hesaplarda yapılan inceleme neticesinde; şüphelilerin Man Adası'nda bulunan Bellway şirketinin yurtdışındaki hesabına veya yurtdışında bulunan başkaca bir hesaba para göndermedikleri anlaşılmıştır" deniliyor. Bu tespiti, üzerinde tepindikleri Yargıtay'ın bozma kararının 16. sayfasından aldım. Tam tersine yurtdışındaki paraları Türkiye'ye getirmişler

BOZMA KARARI

Sadece iki kararında iki üyenin karşı oy kullanmasına rağmen Yargıtay 4. Hukuk Dairesi üyeleri ifade özgürlüğü açısından değerlendirip bozma kararı vermiş.

Hani yurtdışına para gönderilmişti? Hani dekontları ve swift'leri Kılıçdaroğlu'ndaydı? Mahkemeye niye sunmadınız? CHP'li Bülent Tezcan'ın mahkemeye sunduğu dökümanlar ilgililerin Halk Bankası'ndaki hesaplarına ilişkin. Tezcan, Kılıçdaroğlu'nun iddia ettiği gibi yurtdışına kaçırılan paraların belgesini sunabildi mi? Ya da mahkemenin bu tespiti var mı? Mahkeme tam aksini söylüyor. Ayrıca bozma kararları onama gibi kesin karar değil. Değerlendirme yapabilmek için kesin kararı beklemek lazım.

Bozma kararında Kılıçdaroğlu diye bir tespitte bulunulmuyor. Davanın ispatı yönünde bir hüküm verilmiyor. Sadece ifade hürriyeti açısından bir değerlendirme yapılıyor.

Ama maksat algı operasyonu olunca bir bozma kararının üzerinden gerçekleri tersyüz etmeye çalışıyorlar.

Goebbels yaşasaydı bunlardan ders alırdı.

Esfender KORKMAZ

Açıklar tehdit boyutunda (2)

22 Nisan 2022 Cuma

Dün bu köşede, ithalata bağımlı üretim yapısı nedeni ile ve cari açığın doğrudan dış borçlarla finanse ediliyor olmasından dolayı, dış borç riskinin arttığını yazmıştım.

İlave olarak, yerli sermaye çıkışı, yüksek faiz ve kar transferi, dış ticaret hadlerinin aleyhte gelişmesi, Yurt dışı Üretim maliyetlerinin yüksek olması, mevcut dış ticaret politikası, dış borç riskini tehdit boyutuna taşıyor.

a) Yerli sermaye çıkıyor;

Güven sorunu yaşayan birçok yerli firma, içerde bankalardan borç alarak yatırımlarını yurt dışına taşıdı. Bir firma'nın yurt dışında şirket alması ve içerde bankaları için yatırımları teminat göstermesi, medyada tartışıldı. Bazı şirketler sermayelerini yurt dışına çıkardı. Sonra yabancı şirket olarak içerde kendi yatırımlarını devraldılar.

b) TÜİK Şubat 2022 dış ticaret haddini 76,30 olarak açıkladı

Dış ticaret haddi, ihracat birim değer endeksinin, İthalat birim değer endeksine oranıdır. Şubat ayında;

İhracat Birim Değer Endeksi; 109,9

İthalat Birim Değer Endeksi; 144,0

Dış Ticaret haddi; $109,9/144,0=76,30$

Dış ticaret haddinin 100'ün altında olması; dış ticarete konu malların ihracat fiyatlarının ithalat fiyatlarına göre daha düşük olduğunu gösterir. Ucuza satıp pahalıya ithal ettiğimiz için dış açıklarımız da yüksek oluyor. Aslında ihracat malının göreceli olarak ucuz olması rekabet gücümüz ve ihracat artışının daha yüksek olmasını sağlaması lazım. 2021 de bu kısmen gerçekleşti. Ama devam etmedi. Çünkü üretim dışa bağımlı ve güven sorunu var.

Dış ticaret hadleri, içerde kur hareketleri etkisi ile aşırı değişme gösterdi. (Aşağıdaki tablo)

DIŞ TİCARET HADLERİ

2010 = 100

2015 = 88,40

2020 = 108,50

2022 = 76,30

c) Faiz ve Kar transferi;

Türkiye'ye doğrudan giren yabancı yatırım sermayesi sıfırdan yatırım yapmadı. Karlı işletmeleri satın aldı. Kar transferi yüksek oldu. Telekom 2,6 milyar dolar getirdi ama 6,9 milyar dolar kar transfer etti.

Dolarda Libor faiz oranı yüzde 2,2'dir. İstikrar sorunu olmayan ülkeler yurt dışı tahvillerine ortalama libor artı bir, yani yüzde 3 dolayında faiz ödüyor. Bizde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı 5 yıl vadeli ve 2 milyar dolarlık tahvili yüzde 8,625 faizle ihraç etti. Bunun nedeni Türkiye'nin dış borçlarında iflas riski yüksek olmasıdır.

Ukrayna Rusya savaşına kadar CDS oranı en yüksek ülke Türkiye idi. Şimdi Rusya'dan sonra ikinci riskli ülke olduk. Türkiye'nin CDS oranı 582,63 baz puandır.

ÜLKE	S. AND P. RAITING	CDS
NETHERLANDS	AAA	10.50
UNITED KINGDOM	AA	11.07
DENMARK	AAA	11.47
AUSTRIA	AA+	11.72
SWEDEN	AAA	11.99
NORWAY	AAA	12.40
GERMANY	AAA	13.50
UNITED STATES	AA+	14.90
FINLAND	AA+	15.63
BELGIUM	AA	15.90
AUSTRALIA	AAA	16.21
IRELAND	AA-	17.00
JAPAN	A+	17.10
NEW ZEALAND	AA+	17.60
FRANCE	AA	26.50
CANADA	AAA	32.30
HONG KONG	AA+	33.40
PORTUGAL	BBB	41.80
SPAIN	A	42.20
CHINA	A+	69.74
POLAND	A-	83.10
ITALY	BBB	100.20
INDONESIA	BBB	103.91
GREECE	BB	123.30
MEXICO	BBB	127.77
BRAZIL	BB-	212.40
TURKEY	B+	582.63
RUSSIA	NR	12943.23

Kaynak: World Government Bonds

Öte yandan kredi derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'ye verdiği notta "yatırım yapılamaz spekülasyon seviyesindedir. Bu durum Türkiye için güven sorunu oluşturdu."

FİTC = BB-

MOODY'S = B1

STANDARD AND POOR'S = B+

Sonuç: Eğer hiçbir önlem alınmaz ve böyle giderse Türkiye bu seneyi zor çıkarır. Ama seneye dış borçlarda temerrüde düşme olasılığı yüzde 90 görünüyor.

22 Nisan 2022, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

İsrail'de durum gergin

Rusya'nın, Mariupol ablukası sona ermek üzere. Rusların ele geçirmedeği tek yer olan Azovstal çelik fabrikasında kalan 2 bin kişinin zarar görmeden tahliye edilmesi için **Putin** emir verdi. Bu 2 bin kişinin içinde Ukrayna askerleri dışında kimlerin olduğu merak konusuydu. Eğer fabrika bombalarla yerle bir edilseydi bu soruların hiçbiri cevap bulamayacaktı. Şimdi en azından Rusya açıklarsa cevapları öğreneceğiz.

PUTİN'DEN KORKUTAN TEHDİT

Bu arada **Putin**, İsveç'i ve Finlandiya'yı NATO üyeliği konusunda uyardı. Eğer böyle bir şey olursa nükleer konumlanmaların değişeceğini söyledi. Bir ülkenin NATO'ya kabulü bütün ülkelerin onayına bağlı. 1980 darbesinin asıl sebebi, Yunanistan'ın Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan beri NATO'nun dışında bulunması ve NATO'ya dahil edilmek istenmesiydi. Buna tek itiraz eden ülke de Türkiye'ydı. Darbe sonrası Türkiye, Rogers Planı'na onay verdi ve Yunanistan, NATO'ya geri dönebildi. Prensip olarak NATO'nun böyle bir şekilde genişlemesi, Türkiye'nin faydasına mıdır değil midir bu da ayrı bir tartışma konusu. Veya Rusya'nın sıkıştırıldığı bir dünya daha mı güvenlidir?

ERDOĞAN'DAN İSRAİL HAMLESİ

İsrail'de gerilim devam ediyor. Ancak Türkiye'nin İsrail ile yeniden tesis ettiği diplomatik ilişkiler etkisini göstermeye başladı. **Erdoğan** ile yaptığı telefon görüşmesinin ardından İsrail Cumhurbaşkanı **Herzog**, Yahudilerin Mescid-i Aksa'ya girmesini bayrama kadar yasakladı. Bu da gerilimi düşürdü.

SIRA HİNDİSTAN'DA

Rusya karşıtı Batı ittifakı, cepheyi genişletmek için elinden geleni yapıyor. Pakistan bu cephede tavır almadığı için **İmran Han**'a bir nevi darbe yapılmıştı. Şimdi sıra bu konuda net tavır almayan Hindistan'a geldi. Hindistan'a şimdilik havuç taktiği deniyor. İngiltere Başbakanı **Boris Johnson**, Hindistan ile ilişkilerin gelişmesi için Hint vatandaşlarına vize verilmesini kolaylaştırılacak.

ABD VE AVRUPA ZORDA

Batı cephesi, Rusya'ya yaptırımlar konusunda birbirine de baskı yapıyor. ABD'den

gelen baskılar sonucu Almanya yıl sonundan itibaren Rusya'dan petrol almayacağını açıkladı. Tabii doğalgazın konusu bile geçmedi. Çünkü Alman ekonomisi, Rus doğalgazına muhtaç. **Biden**'in anketlerdeki desteği düştükçe eski Başkan **Trump**'ın da yıldızı parlıyor.

Trump bir İngiliz gazeteciyle söyleşi yaparken konu geçen seçimlerdeki hilelere gelince ortam gerildi. **Trump**, "**İngiliz gazeteci dürüst değil**" diyerek yayını terk etti. **Trump**'ın rakibi **Hillary Clinton** ise o seçimde kendisine özel danışman olan kişilerin kimliklerini saklamaya çalışıyor. Asıl savaşın Ukrayna'da değil, Amerika'nın içinde geçtiği de ayrı bir gerçek.

Fatih Altaylı

G23

İktidarımızın hedefi Cumhuriyet'in kuruluşunun 100. yılında yani 2023'te Türkiye'yi dünyanın en büyük ilk 5 ekonomisi arasına sokmaktır.

İddialı hatta çok iddialı bir hedefti ama sonuçta bir hedefti.

Aslına bakarsanız Türkiye zaten çok uzun zamandır dünyanın en büyük 20 ekonomisi arasında yer alıyordu.

Dünyanın petrol krizinin pençesine düştüğü 1970'li yılların ortasında Türkiye, dünyanın en büyük 21. ekonomisi idi.

1979'da ise 5 sıra yükselerek dünyanın en büyük 16. ekonomisi olmuştu.

Sonrasında da hep ilk 20 ekonomi arasında yer aldı.

Sıralamadaki yeri 17.'likle 20.'lik arasında gidip geliyordu.

Türkiye'nin en ağır krizlerinden birini yaşadığı 2001 yılında, yıllar sonra ilk kez 20'nin dışına çıkıp 21. sıraya geriledi.

Ancak bir yıl sonra yani 2002'de yeniden ilk 20 içine girmeyi başardı.

Ama bu durum bile o günün iktidar ortaklarını kurtaramadı, yeni kurulan AK Parti dışında o gün TBMM'de bulunan tüm partileri ortak sorumlu gören millet, 2002'de AK Parti'yi iktidara taşıdı.

AK Parti yönetime geldiğinde Türkiye, dünyanın en büyük 20. ekonomisi idi.

AK Parti iktidarında 4 sıra daha tırmanarak bir ara 17. büyük ekonomi oldu.

Ama bunun üzerine çıkamadı.

2023 hedefi olan 5.'liğe doğru yükselmeyi başaramadı.

Ve bugün itibarı ile Türkiye, uzunca bir aradan sonra ilk 20 ekonomi arasındaki yerini kaybetti.

Yeni açıklanan verilere göre iktidar, Türk ekonomisini devraldığı yerden 3 sıra daha aşağı düşürerek 23.'lüğe gerilettiler.

Artık ekonomik olarak G20 içinde değiliz anlayacağınız.

İlk 10 hedefinden ise artık 7 değil 13 sıra daha uzağız.

1970'lerden bu yana ilk kez bu kadar aşağılardayız.

Bu da bizim "Alım gücümüz hiç bu kadar düşmemişti" demekte haklı olduğumuzu gösteriyor.

Bu aynı zamanda "Herkes zor durumda, kriz her yerde" söyleminin de iflası.

Evet herkes zor durumda.

Ama belli ki biz çok zor durumdayız.

İçeride istatistik yayınlanmasını tek elde toplayarak, gerçek bilgiye yasak koyarak, doğruyu suç ilan edebilirsiniz.

Ama yine de engelleyemezsiniz.

Hadi faşist desenize

Yasa içi, yasa kenarı ve yasa dışı sığınmacı ya da göçmen adı her ne ise meselenin Türkiye açısından bir beka sorunu olduğunu yıllardır yazıp duruyorum.

Her türlü hakarete, her türlü suçlamaya, edepsizlerin "faşist" yakıştırmalarına rağmen.

Çünkü benim gidecek yerim yok.

Çocuklarımı Türkiye'de geçerliliği olmayan yabancı okullarda okutup geleceğe hazırlamıyorum.

Biz bu topraklarda yaşadık, çocuklarımız bu topraklarda yaşayacak.

Ben yazdıkça, bu büyük sorunu inkar edenler, görmezden gelenler ve hatta kendi lehlerine siyaseten kullanma amacıyla olanlar bile artık konuya kayıtsız kalamaz hale geldiler.

"Hiçbir yere göndermeyeceğiz"den, "İnşallah gidecekler"e evrildiler.

Tabii, tüm rotaları iktidar tarafından belirlenen fikri olmayan ama lafı çok olan taife şimdi panikte.

Nasıl "Onurlu bir dönüş yaparız" hesabındalar.

Oysa onurlu bir dönüş yapmalarına gerek yok.

Fetullah övgülerini, FETÖ sövgülerine döndürdükleri süratle mülteciler gitsin demeye de başlayabilirler.

Zaten kimsenin onlardan onurlu bir dönüş beklediği falan da yok.

Benim anlamakta en zorlandığım mesele ise Osmanlı'nın son döneminde yaşanan göçler ile şimdiki sığınmacıların aynı kefedede değerlendirilmesi.

Bir yanda Türk soyundan gelen ve yaşadıkları topraklarda yeşeren etnik milliyetçi akımlardan ötürü katliama uğrayan İmparatorluğun Türk ve Müslüman tebaasının İmparatorluğun elinde kalan topraklara dönerek canlarını kurtarma çabası ya da 1980'lerde olduğu gibi Bulgaristan'da faşist Jivkov yönetiminin isim ve din değiştirme baskısından kaçarak Türkiye'deki akrabalarının yanına dönmeye çalışan Bulgaristan Türkleri.

Diğer yanda ise bu topraklarla hiçbir bağı olmayan ama ya güvenlik ya da ekonomik nedenlerle Türkiye'ye kaçmak zorunda kalmış ama Türklükle alakası olmayan gruplar.

Bunları nasıl aynı kefeye koyup bir değerlendirme yapabilirsiniz.

Hangi vicdana sığar bu?

Hadi vicdan yok hangi akla mantığa.

Hiçbir şey değilse çok büyük ayıptır.

Deli Dumrul

Çanakkale Köprüsü'nden geçerken tek bir otomobile bile rastlamadığımı yazdım.

Yazmaz olaydım.

Bugün itibarı ile Çanakkale Boğazı'nı geçmek için vatandaşların kullandığı arabalı vapur seferlerine zam yapıldı.

Yüzde 40'ın üzerinde.

Zammı yapan kim?

Valilik.

Yani devlet.

Amaç belli.

Milleti zorla köprüye yönlendirmek.

Ama bizim en başından beri söylediğimiz üzere, feribotları toptan kaldırırsanız, tek seçenek köprüyü bıraksanız yine 45 bin araç olmaz, yine olmaz, yine olmaz.

Vapurla geçen sayısı belli.

Verilen garantinin 4'te biri bile değil.

Hesapsız iş yapmanın, birkaç müteahhidi zengin etmenin bedelini vatandaşa zorluk çıkartarak, zaten ekonomik krizle boğuşan yurttaşa hem köprü hem de fazladan akaryakıt parası ile ödetemezsiniz.

45 bin günlük garanti demek köprüden 2 saniyede bir araç geçmesi demek.

Yani benim köprüyü geçtiğim yaklaşık 4 dakikalık sürede köprü üzerindeki bir gözlemcinin en az 120 araç görmesi demek.

Üstelik de hesapsızlıktaki tek vukuatınız da bu değil.

Mesela hesabınızın en çok şaştığı Kütahya Zafer Havalimanı ortada.

Hesabınızın şaşma oranı yüzde 98.

Böyle bir hatayı okulda, matematik dersinde yapsanız sınıfta kalırsınız.

Ama siz hala övünüyorsunuz.

Hadi arabalı vapurları durdurup, Çanakkale Köprüsü'ne birilerini zorla yönlendirdiniz diyelim.

Zafer Havalimanı'nı ne yapacaksınız?

Kütahya ve Afyon'un şehirlerarası yollarını mı kapatacaksınız?

Ülke değil absürt komedi sahnesi

Dün öğrendim ki, Behçet Cantürk adı bir caddeye verilmiş.

Gençler bilmez.

Hatırlatayım.

Bir dönem Türkiye'de faili meçhul cinayetler oldukça fazla idi.

Tansu Çiller'in Başbakan olduğu yıllardı ve Türkiye'ye devlet içindeki bazı çeteler hakimdi.

Bunlar sözde vatan adına cinayetler işlerdi.

Ama asıl neden rant paylaşımı idi.

Kılıf ise terörle mücadele.

Bu cinayetlerden biri de Behçet Cantürk'ün öldürülmesi idi.

Adı uyuşturucu ticareti ile anılan, çeşitli organize suç örgütleriyle bağlantılı bir kişiydi Cantürk.

Biraz Escobar tarzıydı.

Sevenleri çoktu.

Hatta bazı gazeteciler ile bile kankaydı.

Ama o zamanlar “Kürt mafyası” diye bilinen grubun önemli bir ismiydi aslında.

Polis olduğu söylenen kişiler tarafından kaçırıldı ve öldürüldü.

Cinayetin nedeni Cantürk'ün PKK'nın finansörü olduğu iddiasıydı.

Öyle bile olsa, yani PKK'nın finansörü bile olsa bir devletin bir cinayet işletmesi, yargısız infaz yapması kabul edilecek iş değildi ama o günler karanlık günlerdi, Çiller Türkiye'siydi, Susurluk öncesiydi.

Ama Türkiye ifratla tefrit ülkesi.

Dün teröre destek verdiği iddia edilen, uyuşturucu kaçakçılığı ile anılan kişinin adı bugün bir caddeye veriliyor.

Ama saçmalık burada da kalmıyor.

O günlerin başbakanı Tansu Çiller, bugün o caddeye Cantürk'ün adını veren iktidarı destekliyor.

Gel çık işin içinden çıkabilersen.

NE ZAMAN ADAM OLURUZ?

Kar yağması mümkün dağlara değil, adalete güvendiğimiz zaman.